

Amendement

Titel Amendement: **Gelijke positie van mannen en vrouwen**

Indiener: Lotte Langley

Woordvoerder: Lotte Langley

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3001

Voorgestelde tekst:
en mannen

Toelichting:

De gelijke positie van vrouwen is niet het probleem. Het gaat hier om gelijkheid tussen mannen én vrouwen.

Amendement

Titel Amendement: **Gelijkheid in bereikbaarheid**

Indiener: Lotte Langley

Woordvoerder: Lotte Langley

Doel amendement: Schrappen van tekst

Regelnummer: 3539 t/m 3541

Huidige tekst:

zodat deze in stedelijk gebied altijd binnen 15 minuten beschikbaar zijn en in het buitengebied daar nooit meer dan 15 kilometer voor hoeft te worden gereisd.

Toelichting:

De tekst scheidt onduidelijkheid en voegt niets toe aangezien de normen gezet moeten worden door de decentrale overheden.

Amendement

Titel Amendement: **Invloed gemeente op discriminatie**

Indiener: Renée Aben

Woordvoerder: Renée Aben

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3206

Voorgestelde tekst:

Als een instantie van de overheid een beslissing neemt op basis van haar wettelijke bevoegdheden, bijvoorbeeld **de gemeente**, de politie of het UWV, valt dat niet onder de Algemene Wet Gelijke Behandeling. Om burgers betere rechtsbescherming te bieden tegen discriminatoir handelen door de overheid wil D66 zulk 'eenzijdig overheidshandelen' onder de Algemene Wet Gelijke Behandeling brengen.

Toelichting:

1. De gemeente heeft reikwijdte de levenssfeer van inwoners direct te beïnvloeden. Zeker nu gemeentes meer (deel)taken krijgen toebedeelt; \
2. In streng reformatorische gemeenten met SGP/CDA college vindt selectieve toepassing plaats;
3. Een verzoek van de moslimgemeenschap om oproep tot gebed tijdens Corona wordt afgewezen;
4. Een nieuwgebouwde reformatorische kerk mag frequent tot > 91 dB beieren, verzoeken tot matiging van geluid tot 45 dB wordt afgewezen vanwege Godsdienstvrijheid;
5. Godsdienstvrijheid wordt gebruikt om regels te omzeilen;
6. Dit sluit aan bij regel 3046: conservatieve denkbeelden krijgen meer voet aan de grond.

Amendement

Titel Amendement: **Wettelijke grondslag godsdienstvrijheid leidt tot exclusie**

Indiener: Renée Aben

Woordvoerder: Renée Aben

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 3216

Voorgestelde tekst:

D66 staat pal voor de vrijheid om te geloven wat je wilt. Geloof is iets persoonlijks en de manier waarop je je geloof belijdt, hoort een eigen keuze te zijn. D66 zal altijd opstaan tegen haat, discriminatie en geweld op grond van religie, zoals islamofobie en antisemitisme. We pleiten voor meer onderzoek naar discriminatie op grond van religie en maken de bestrijding hiervan onderdeel van een brede aanpak van discriminatie. **De wettelijke grondslag op godsdienstvrijheid mag niet leiden tot uitzonderingen op geldende regelgeving.**

Toelichting:

1. Nationale regelgeving in combinatie met het recht op godsdienstvrijheid is complex;
2. Dit onderwerp is moeilijk bespreekbaar te maken door D66 leden in sterk reformatorische gemeenschappen;
3. Dit leidt o.a. tot het weigeren van de regenboogvlag, negeren gender- en seksualiteit vraagstuk bij jeugd, voorkeursbehandeling reformatorische inwoners boven de islamitische inwoners;
4. Het ontzien van bestaande regels door SGP/CDA college;
5. Derhalve zal aanpassing van de tekst handvaten bieden deze te reguleren.

Amendement

Titel Amendement: **Controle financiering politieke partijen**

Indiener: Guy Puylaert

Woordvoerder: Guy Puylaert

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 4553

Voorgestelde tekst:

Om de financiering van politieke partijen transparanter te maken en beter te kunnen controleren, komt er een onafhankelijke autoriteit met de bevoegdheid om sancties op te leggen wanneer zaken niet of onjuist gerapporteerd worden.

Toelichting:

De belangen van politieke partijen moeten gecontroleerd kunnen worden. Het toezicht op financiële belangen van partijen en politici staat nog in de kinderschoenen. Daarom dit voorstel voor een aparte autoriteit met sanctiebevoegdheid. Deze tekst stond al in het vorige verkiezingsprogramma maar ontbrak nog in deze versie. (Tekst van dit voorstel is opgesteld door een gecombineerde werkgroep uit 2021 van de TA Democratie Rechtstaat en de TA Internationale Samenwerking).

Amendement

Titel Amendement: **Autoriteit toezicht op politieke partijen en politici**

Indiener: Guy Puylaert

Woordvoerder: Guy Puylaert

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 4553

Voorgestelde tekst:

We zien dat toezicht op financiële belangen van politieke partijen en politici, registratie van nevenactiviteiten en geschenken en lobbyen op dit moment versnipperd is en dat bevoegdheden voor goed toezicht ontbreken. Daarom moet er één onafhankelijke autoriteit komen die op nationaal niveau toezicht houdt op deze zaken, in navolging van bijvoorbeeld de succesvolle autoriteit HATVP in Frankrijk. De autoriteit krijgt de bevoegdheden om actief te controleren en sancties te realiseren wanneer regels worden overtreden door partijen en politici. De autoriteit brengt gevraagd en ongevraagd advies uit over het tegengaan van ongewenste beïnvloeding en belangenverstrengeling in de politiek.

Toelichting:

Diverse organisaties zoals GRECO en Transparency International zeggen al jaren dat Nederland achterloopt qua toezicht op politieke partijen en politici. Een van de oorzaken is dat het toezicht versnipperd is en vaak geen bevoegdheden heeft om misstanden aan te pakken. Daarom dit voorstel om diverse toezichtstaken bij één autoriteit onder te brengen. Het Franse voorbeeld van HATVP (Haute Autorité pour la transparence de la vie publique) is hier een inspiratie voor. (Tekst van dit voorstel is op basis van een voorstel van een gecombineerde werkgroep uit 2021 van de TA Democratie Rechtstaat en de TA Internationale Samenwerking)

Amendement

Titel Amendement: **Lobbyregister**

Indiener: Guy Puylaert

Woordvoerder: Guy Puylaert

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 4553

Voorgestelde tekst:

D66 wil dat op nationaal niveau een verplicht lobbyregister wordt opgezet omdat er meer transparantie, openheid en verantwoording moet komen tussen bewindspersonen en derden. Voor de opzet en invulling hiervan kan gekeken worden naar bijvoorbeeld andere EU-landen of de Europese instituties.

Toelichting:

Ondanks vele aanbevelingen van diverse autoriteiten heeft Nederland nog steeds geen verplicht lobbyregister. Met het invoeren van dit register verbeteren we transparantie en (schijn van) belangenverstremgeling.

Amendement

Titel Amendement: **Verbeter het huurtoeslagstelsel voor meer studentenkamers**

Indiener: Jurriaan Duijn

Woordvoerder: Jurriaan Duijn

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1108 t/m 1110

Huidige tekst:

We verbeteren het woonwaarderingsstelsel zodat het realiseren en verduurzamen van deze studentenkamers haalbaar en betaalbaar wordt.

Voorgestelde tekst:

We verbeteren het woonwaarderings- en huurtoeslagstelsel, zodat het realiseren en verduurzamen van meer studentenkamers haalbaar en betaalbaar wordt.

Toelichting:

Naast het Woningwaarderingsstelsel (WWS) moet ook het huurtoeslagstelsel aangepast worden. De bouw van kleine onzelfstandige studentenkamers met gedeelde voorzieningen (keuken en badkamer) is nauwelijks goedkoper dan grotere zelfstandige studentenkamers (studio's) met eigen voorzieningen, maar de huuropbrengsten voor onzelfstandige kamers zijn wel lager. Een verhuurder mag namelijk minder huur vragen o.b.v. het zogenaamde Woningwaarderingsstelsel. En een huurder van een studio komt vaak in aanmerking voor huurtoeslag, een onzelfstandige kamer niet. Daardoor woont een student in een grote studio netto vaak goedkoper dan in een kleinere onzelfstandige kamer met gedeelde voorzieningen. Dit is oneerlijk en stimuleert inefficiënt bouwen van grote kamers.

Amendement

Titel Amendement: **Zet in op studentenkamers met gemeenschappelijke ruimtes**

Indiener: Jurriaan Duijn

Woordvoerder: Jurriaan Duijn

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 1107 t/m 1108

Huidige tekst:

Voor D66 is de inzet dat minimaal een kwart van de nieuw te bouwen studentewoningen gemeenschappelijke ruimtes hebben, dit zijn onzelfstandige woonruimte (studentenkamers).

Voorgestelde tekst:

Om het studentenkamertekort op te lossen zet D66 in op stimuleren van bouw van meer studentenkamers, minimaal de helft onzelfstandige studentenkamers met gedeelde voorzieningen (keuken, badkamer en woonkamer).

Toelichting:

Het studentenkamertekort loopt de volgende jaren hard op. Om dit tegen te gaan moeten we doorbouwen. Afgelopen jaren zijn er vooral inefficiënte (grote) zelfstandige studentenkamers met ieder eigen keuken en badkamers (ook wel studio's) gebouwd, omdat de bouw hiervan door het woonwaarderings- en huurtoeslagstelsel meer oplevert voor ontwikkelaars. Inzetten op onzelfstandige kamers (met gemeenschappelijke ruimtes) zorgt voor meer studentewoningen per bouwproject en is daarom beter om het tekort op te lossen. Onder studenten is daarnaast juist behoefte aan samenwonen in studentenhuizen met gedeelde voorzieningen, blijkt ook uit onderzoek van kenniscentrum Kences.

Amendement

Titel Amendement: **Passend GGZ voor jongvolwassenen**

Indiener: Lotte Langley

Woordvoerder: Lotte Langley

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 1656

Voorgestelde tekst:

De grens tussen het jeugd-ggz en volwassen-ggz moet minder strikt getrokken worden. Een 17-jarige jongvolwassene kan beter passen binnen het volwassen-ggz, terwijl iemand anders van 19 juist meer baat heeft met een psycholoog gespecialiseerd in jeugd. Daarom moet voor jongeren tussen de 16 en 21 jaar per persoon gekeken worden welke plek het meest geschikt is. Hiermee voorkom je ook dat jongeren op hun 18e verjaardag verplicht over moeten stappen naar een nieuwe behandelaar.

Toelichting:

Momenteel is de ggz te gefocust op leeftijd, terwijl juist jongeren met psychische kwetsbaarheden behoefte hebben aan een psycholoog die aansluit bij de persoonlijke leefwereld van de jongere. Niet iedereen is mentaal precies even oud als de gemiddelde leeftijdsgenoot.

Amendement

Titel Amendement: **Mentale gezondheid in het biologie curriculum**

Indiener: Lotte Langley

Woordvoerder: Lotte Langley

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 2062

Voorgestelde tekst:

Maatschappelijke acceptatie van psychische klachten kan ook via het onderwijs verbeterd worden. Door tijdens de biologielessen op school niet alleen fysieke afwijkingen maar ook mentale afwijkingen te behandelen, vergroot je de normalisering en verklein je het taboe.

Toelichting:

Pas als mentale en fysieke ziektes als gelijk worden gezien, kun je taboes wegnemen. Hier begin je mee door in het onderwijs niet alleen te leren hoe je hart, je nieren en je longen werken, maar door ook meer focus te leggen op wat er in je hersenen mis kan lopen, waardoor je psychische problemen krijgt.

Amendement

Titel Amendement: **Praktisch opgeleid**

Indiener: Lotte Langley

Woordvoerder: Lotte Langley

Doel amendement: Wijzigen van de tekst

Regelnummer: 3025

Huidige tekst:

Laag

Voorgestelde tekst:

Praktisch

Toelichting:

Eerder in het verkiezingsprogramma staat dat we niet meer de term laagopgeleid willen gebruiken. Hier moeten we dan ook in ons verkiezingsprogramma consequent in zijn.

Amendement

Titel Amendement: **Schrap tekst over individuele infraprojecten**

Indiener: Jan Puts

Woordvoerder: Jan Puts

Doel amendement: Schappen van tekst

Regelnummer: 3702-3704

Huidige tekst:

Vooruitlopend op de aanpassingen van de MIRT-spelregels naar een afwegingskader op basis van brede welvaart, kiest D66 ervoor om nu al geld vrij te maken om te investeren in het openbaar vervoer door de A27 bij Amelisweerd en de A4 Burgerveen-N14 niet uit te breiden.

Toelichting:

Stop met het benoemen van individuele willekeurige infraprojecten in het verkiezingsprogramma. Doe het structureel of helemaal niet. Dus of je pakt de landelijke top-3 / top-5 waarvan is vastgesteld er specifieke problemen zijn, of je noemt ze niet. Bovendien in deze casus: volgens Rijkswaterstaat is het juist beter voor het milieu i.v.m. betere doorstroming. En Verkeersveiligheid mogen we ook niet vergeten.

Amendement

Titel Amendement: Kennis-ecosystemen toevoegen

Indiener: Jan Puts

Woordvoerder: Jan Puts

Doel amendement: Toevoegen van nieuwe tekst

Regelnummer: 532-535

Voorgestelde tekst:

We stimuleren de ontwikkeling van regionale bedrijfs-ecosystemen, zoals het high-tech cluster rond Eindhoven, de food valley in Wageningen, MedTech Twente, de hydrogen valley in Noord-Nederland, en **kennis-ecosystemen in Zuid-Holland waar Leiden, Delft en Rotterdam samenwerken aan essentiële sleuteltechnologieën voor transitie op het gebied van gezondheid, energie, digitalisering en human capital**. Plaatsen waar grote bedrijven, mkb, start-ups, universiteiten, financiers en overheid elkaar inspireren en versterken.

Toelichting:

Voor veel nationale opgaven is Zuid-Holland het kantelpunt. De samenwerking tussen kennisinstellingen, onderzoekscampussen en bedrijven in Zuid-Holland is volgens o.a. OESO-onderzoek van groot belang om transitie waar Nederland voor staat aan te kunnen. TU Delft is overigens de hoogst geclassificeerde Nederlandse universiteit op de Times Higher Education-wereldranglijst, en in Leiden werd op het Biosciencepark een vaccin tegen een wereldwijde pandemie ontwikkeld.